A Jewish Canadian Daily
Circulated All Over CANADA And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

פאלימיש אומאפהענגיג נאציאנאל.
א צייטונג וועלכע גיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XI No. 4087 — TORONTO, MONDAY JANUARY 21 1924 — ט״ו שבט פרשה יתרו, תרפ״ד. — טאראנטא, מאנטאג דער 21־טער יאנ־אר, 1924. — PRICE THREE CENTS

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave.

פארלאמענט וועט היינט נידער־שטימען באלדווין רעגירונג

שטילע רעוואלוציע קומט היינט פאר אין ענגלאנד. — רעגירונגס־מאכט וועט היינט ווארשיינליך איבערגעגעבען ווערען צו דער לייבאר פארטיי. — שווערע אינערליכע און אויסערליכע פראבלעמען פאר דער נייער רעגירונג.

לאנדאן, מאנטאג, יאנואר, 21.

היינט איז דער ״דוטער פרימארגען״ אין ענגלאנד. אויב עס זאל פלוצלונג ניט ענטשטעהן עפעס א נייע סיטואציע, וואס קיינער ערווארטעט ניט, דארף היינט פארקומען א שטילע רעוואלוציע אין לאנד. צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע וועט היינט איבערגעגעבען ווערען די רעגירונגס־מאכט צו דער ארבייטער פארטיי. דער פארלאמענט וועט היינט שטימען איבער דעם אומצוטרוי־רעזאלוציע פון דער לייבאר פארטיי און די קאנסערוואטיווע רעגירונג וועט געשטירצט ווערען, מאכענדיג א וועג פאר דער לייבאר־פארטיי צו איבערנעהמען די מאכט.

מעקדאנאלד וועט ווערען פרעמיער אין א קריטישער צייט. גראדע איצט איז דאס לאנד פארוויקעלט אין א קריטישער לאגע, סיי אינערליך און סיי אויסערליך. א שארפע אינערליכע פראבלעם איז דער באהן־סטרייק, וואס איז היינט ערקלעהרט געווארען. אויסערליך זענען די באציהונגען מיט פראנקרייך זעהר פארשפיצט געווארען צוליב דעם וואס פראנקרייך האט פאקטיש ערקלעהרט א בלאקאדע געגען דעם רוהר־געגענד, וואס איז אקופירט פון ענגלישע מיליטער.

די רעגירונג האט שוין אינסטרואירט די אמבאסאדארען אין פאריז און ברוסעל צו פראטעסטירען אויפ׳ן שארפסטען אופן געגען דעם, וואס די פראנצויזען לאזען נישט אריינפיהרען אין קעלן — דער דייטשער געגענד, וואס איז אקופירט פון ענגלענדער — גארנישט חוץ שפייז און מיליטער. דער לייבאר־ארגאן, ״דיילי העראלד״ שרייבט, אז די בלאקאדע האט געשאפען א געפעהרליכע סיטואציע.

קאנאדער אידישער יתומים קאמיטעט שיקט צוועלף טויזענט דאלאר דעם „ארט״

(ספעציעלע טעלעגראמע פון ל. מעלצער)

מאנטרעאל, יאנואר, 20.

דער קאנאדער אידישער יתומים קאמיטעט האט אפגעשיקט צוועלף טויזענט דאלאר צום וועלט־פארבאנד „ארט״ דורך דעם קאלאניאלטראסט באנק, פאר די אידישע יתומים־אנשטאלטען אין אוקראינע.

אלגעמיינער באהן-סטרייק אויסגעבראכען אין ענגלאנד

אינזשענירען און פייערלייט ארויס אין סטרייק פאראליזירענדיג דעם גאנצען פארקעהר. — נאציאנאלע יוניאן פון אייזענבאהן־ארבייטער ערקלעהרט זיך געגען דעם סטרייק. — מען רעכענט, אז דער סטרייק וועט לאנג ניט דויערען

—):o:(—

לאנדאן, מאנטאג, יאנואר, 21.

א סטרייק פון די אינזשענערען און פייערלייט אויף די אייזענבאהנען איז ערקלעהרט געווארען נעכטען נאך האלבער נאכט.

דער באהן־פארקעהר איז גלייך טיילווייז פאראליזירט געווארען. באהנען קיין שאטלאנד, נארט וויילס און אנדערע פונקטען זענען שוין היינט ניט געפאהרען.

די נאציאנאלע יוניאן פון די אייזענבאהן־ארבייטער האט זיך ערקלעהרט געגען דעם סטרייק.

פון די פארשידענע אייזענבאהן־צענטרען ווערט געמעלדעט, אז דער סטרייק איז אין פולען גאנג. מען קאן אבער נאך ניט וויסען גענוי ווי אזוי דער סטרייק איז אויפגענומען געווארען פון די באטרעפענדע ארבייטער. מען האפט, אז דער סטרייק וועט לאנג ניט געדויערען. די פיהרער פון דער לייבאר פארטיי ארבייטען נאך אלץ אויף צו מאכען א שלום.

ווענעזעלאס וועט שטימען פאר א רעפובליק

לאנדאן, יאנואר, 20.

פון אטען ווערט געמעלדעט, אז פרעמיער ווענעזעלאס האט ערקלעהרט דאס אין דער רעפערענדום איבער דער פראגע צי גריכענלאנד זאל זיין א רעפובליק אדער א מאנארכיע וועט ער שטימען פאר א רעפובליק.

דא איז עס א זיכערע זאך, אז די גריכען וועלען ענטשיידען פאר א רעפובליקאנישע רעגירונגס־פארמע, און דער ארויסגעטריבענער קעניג וועט גאנץ לאנג דארפען ווארטען אויף אן איינלאדונג צו קומען צוריק.

אמעריקאנער פלאט געשיקט קיין מעקסיקא

וואשינגטאן, יאנואר, 20.

דער סטייט דעפארטמענט האט נעכטען אפיציעל באקאנט געמאכט, אז זיבען קריגס־שיפען האבען געקראגען א באפעהל אפצופאהרען פון קאלאן, פאנאמא קיין וועראקרוז, מעקסיקא. אויף אלע שיפען געפינען זיך איבער טויזענט מאטראזען.

אפיציעל הייסט עס, אז דער אמעריקאנער פלאט ווערט געשיקט אויף צו באשיצען די לעבענס און אייגענטום פון אמעריקאנער בירגער.

אידישע באהן־בעאמטע אין עסטרייך ווערען אנטזאגט

וויען, יאנואר, 20, (איטא).

אידישע באהן־בעאמטע אין עסטרייך ווערען איצט מאסענווייז אנטזאגט פון זייערע שטעלעס. אפיציעל הייסט עס, אז די רעגירונג פיהרט דורך א רעארגאניזאציע פון די באהנען.

פיניע מינקאווסקי, באוואוסטער חזן, טויט

באסטאן, יאנואר, 20 (איטא).

פיניע מינקאווסקי, א באוואוסטער חזן, וועלכער האט זיך פיעל אפגעגעבען מיט זאמלען און שרייבען וועגען דער אידישער רעליגיעזער מוזיק, איז דא געשטארבען, אין עלטער פון 67 יאהר.

געצוואונגענע פרייטאג־רוה אין טערקיי

קאנסטאנטינאפאל, יאנואר, 20, (איטא).

דער טערקישער פארלאמענט האט אנגענומען א געזעץ אז פרייטאג — דער מאהמעדאנישער רוה־טאג — מוזען אלע געשעפטען געשלאסען זיין. פון דעם געזעץ ווערען געטראפען א סך אידישע קרעמער.

די אידישע געמיינדע גרייט צו א פראטעסט־מעמאראנדום צו דער רעגירונג.

א טאג נייעס אין טאראנטא

היינט א פארזאמלונג פון נייעם פיפעלס רעליעף ־ „ארט״

אין 24 סעסיל סטריט וועט היינט אווענט פארקומען די ערשטע זיצונג פונ׳ם נייעם פיפעלס רעליעף ־ ״ארט״ קאמיטעט.

געזאלין טייערער אויף צוויי סענט

אויטאמאביל־אייגענטימער וועלען פון היינט אן דארפען צאהלען מיט צוויי סענט טייערער אויפ׳ן גאלאן געזאלין.

דר. טשארלס קלארק, באריהמטער מעדיצינער, טויט

דר. טשארלס קלארק, איינער פון די גרעסטע אויטאריטעטען אויף גייסטיגע קראנקהייטען, איז נעכטען געשטארבען אין זיין טאראנטער היים, 34 ראקסבארא סטריט איסט.

פערצען פעסלאך שנאפס געפונען ביי אידישע פרוי

די פאליציי האט שבת נאכט געפונען א גאנצען קעלער מיט משקה ביי ח. ח. רינבוים פון נאסאו סטריט. גאנצע פערצען פעסלאך פון 840 פלעשלאך זענען צוגענומען געווארען.

זיבען לייכט פארוואונדעט אין א צוזאמענשטויס

זיבען אנגעשטעלטע פון דער בעל טעלעפאן קאמפאניע זענען שבת לייכט פארוואונדעט געווארען אין א צוזאמענשטויס פון א בעי סטריט קאר מיט׳ן אויטאמאביל אין וועלכען זיי זענען געפאהרען.

זוכען גנבה און געפינען א ברייזעל

נייטען ראבינאוויטש פון קענזינגטאן עוועניו, איז שבת ארעסטירט געווארען אויף צוויי קלאגען. דעטעקטיווס זענען געקומען ארעסטירען איהם אויף א גנבה קלאגע און זוכענדיג די גע׳גנב׳עטע זאכען האבען זיי געפונען אין זיין הויז א ברייזעל.

רעזאלוציע אין סענאט פון מאסאטשוזעטס פראטעסטירט געגען די געפלאנטע אימיגראציאנס־גזירות

—):o:(—

באסטאן, יאנואר, 20, (איטא).

אין סענאט פון מאסאטשוזעטס איז נעכטען אריינגעטראגען געווארען א רעזאלוציע, וואס פראטעסטירט געגען דעם אימיגראציאנס ־ ביל פון קאנגרעסמאן דזשאנסאן, אויף דעם גרונד וואס דאס סאנקציאנירט נאציאנאלע און ראסען־פאראורטיילען.

די רעזאלוציע איז פארגעשלאגען געווארען פון פרענק דזשי. עללען, פרעזידענט פון סענאט, אויף דער בקשה פון מר. ע. ה. סטאן, אן עקזעקוטיוו־מיטגליד פון אמעריקאנעם אידישען קאנגרעס.

די רעזאלוציע איז אפגעשיקט געווארען צו דער רולס־קאמיטע און וועט אויפגענומען ווערען אין סענאט די קומענדע וואך. מען רעכענט, אז די רעזאלוציע וועט זיכער אנגענומען ווערען.

אין די אידישע קרייזען איז מען זעהר צופרידען מיט דער רעזאלוציע. מען האפט, אז די שטעלונג פון סענאט וועט אויסאיבען א געוויסע געווינשטע ווירקונג אויף די קאנגרעסלייט. די רעזאלוציע לייענט זיך ווי פאלגט:

„באשלאסען, אז דער סענאט פון מאסאטשוזעטס באטראכט מיט אומגינסטיגקייט דעם פונקט אין דעם דזשאנסאן אימיגראציאנס־ביל אז די אימיגראנטען־קוואטא זאל זיין באזירט אויף דעם 1890 צענזוס. וואס פאר א פאליסי מען זאל ניט אננעהמען אין באצוג אימיגראציע מוז עס זיין אזא וואס זאל, אויף א גלייכען אופן באריהרען די אמעריקאנער בירגערשאפט ווי זי איז איצט צוזאמענגעשטעלט.

„דער פונקט גיט אפיציעלע סאנקציע צו נאציאנאלע און ראסען־פאראורטיילען, און עס שטעמפעלט אלס נידעריגע פיעלע עלעמענטען פון אונזערע בירגער. וועמענס לאיאליטעט עס איז אויסגעפרובירט געווארען אין צייט פון דער מלחמה, און וועלכע האבען שטענדיג ביי־געטראגען זייער טייל צו דער אמעריקאנער דעמאקראטיע״.

אקטיאר מאשקאוויטש אין א לייבעל פראצעס געגען בוך־פארלעגער

לאנדאן, יאנואר, 20, (איטא).

מאשקאוויטש, דער באקאנטער אידישער אקטיאר, האט פארפיהרט א לייבעל־פראצעס געגען דעם ארויסגעבער פון א בוך מיט׳ן נאמען ״שריפטען פון אן אומערפאלגרייכען אקטיאר״, דערפאר וואס דארט ווערט געזאגט, אז מאשקאוויטש איז באמת א דייטש מיט׳ן נאמען האזען, און האט אנגענומען דעם פאלשען נאמען, כדי צו מאכען דעם איינדרוק אז ער איז א רוס.

מאשקאוויטש האט עדות געזאגט, אז ער איז געבארען געווארען אין אדעס, פון אידיש־רוסישע עלטערען און אז ער איז א נאטוראליזירטער אמעריקאנער בירגער.

דער פראצעס איז אפגעלעגט געווארען.

באריכט וועגען פאגראמען אין אוקראינע ווערט אפגעלייקענט

מאסקווע, יאנואר, 20, (איטא).

די באריכטען וואס דער בערלינער ״פארווערטס״ האט געבראכט, אז אין אוקראינא זענען לעצטענס פארגעקומען פאגראמען אויף אידען זענען אבסאלוט גרונדלאז. אייער קארעספאנדענט האט געמאכט אנפראגען וועגען דעם ביי די העכסטע רעגירונגס־מענשען און אלע האבען מיט גרויס ענטריסטונג אפגעלייקענט די פאגראם־קלאגען. זיי ערקלעהרען אז עס איז אבסאלוט אונמעגליך דאס אין רוסלאנד זאלען איצט פארקומען פאגראמען.

ראסעל סקאט באפרייט

שיקאגא, יאנואר, 20.

דער מאן וואס האט זיך אנגעגעבען אלס ראסעל סקאט, דער געוועזענער טאראנטער מיליאנער, איז באפרייט געווארען פון דער שווינדלער־קלאגע.

אידיש ־ שפאניאלישער געלערנטער געשטארבען

טוניס, יאנואר, 20, (איטא).

דא איז געשטארבען דער באקאנטער העבראאיסט ־ שפאניאלישער געלערנטער הרב דוד הדידה.

אין פאריז דענקט מען, אז פואנקארע׳ס טעג זענען געצעהלטע

צייטונגען וואס האבען איהם געשטיצט אטאקירען איהם איצט.

—):o:(—

פאריז, יאנואר, 20.

גוסטאוו הערוועע, איינער פון די הייסטע אנהענגער פון פרעמיער פואנקארע, איז איצט ארויסגעטראטען געגען איהם. אין זיין צייטונג ״וויקטאר״ שרייבט היינט הערוועע, אז ״די אגאניע פון פואנקארע׳ס מיניסטעריום הויבט זיך אן״.

אויך אנדערע צייטונגען ווי די ״פיגארא״, ״זשורנאל דע דעבייטס״ און אנדערע, וואס האבען שטענדיג געשטיצט דעם פרעמיער, זענען איצט ארויס געגען איהם.

מען גלויבט דא, אז פואנקארע וועט אין לויף פון א חודש צייט, ווערען אויס פרעמיער. עס איז באוואוסט, אז פרעזידענט מילעראן איז אויך געגען איהם און וויל, אז בארטא, פארזיצענדער פון דער רעפאראציאנס ־ קאמיטע זאל ווערען פרעמיער.

ווילען מאכען עקס־קראנפרינץ פאר פרעזידענט פון דייטשלאנד

בערלין, יאנואר, 20.

אין ווינטערפעלד, בראנדענבורגער פראווינץ, איז היינט אפגעהאלטען געווארען א פארזאמלונג פון א צוויי טויזענט מאן אויף וועלכער עס איז פראקלאמירט געווארען די פרעזידענט ־ קאנדידאטור פון עקס־קראנפרינץ, פרעדעריק ווילהעלם. אויף דער פארזאמלונג איז באשלאסען געווארען צו גרינדען א פארטיי פון אגרארער און נאציאנאליסטען, מיט׳ן צוועק צו אנפיהרען א קאמפיין פאר׳ן עקס־קראנפרינץ אלס פרעזידענט פון דייטשלאנד.

120 קינדער פארוואונדעט ווען באלקאני פאלט איין אין ברוקלינער ארמארי

ניו־יארק, יאנואר, 20.

120 פערזאן, גרעסטענטיילס סקול־קינדער, זענען פארוואונדעט געווארען, ווען א באלקאני אין א ברוקלינער ארמארי איז איינגעפאלען, נעכטען נאכמיטאג. אין ארמארי איז דאן פארגעקומען א פארווילונג פאר סקול־קינדער און ארום זעקס טויזענט פון זיי זענען אנוועזענד געווען ווען דער אומגליק איז געשעהן.

צוואנציג קליינע אינגלאך זענען געפונען געווארען באוואוסטלאז. די מערסטע פארוואונדעטע האבען געקראגען לייכטע וואונדען.

הוסיין ענטוזיאסטיש באגריסט פון אראבער

ירושלים, יאנואר, 20, (איטא).

צעהנדליגע טויזענטער אראבער פון פאלעסטינא און סיריע האבען ענטוזיאסטיש באגריסט דעם קעניג הוסיין פון העדזשאס ביי זיין אנקומען אין עמון, פרייטאג נאכמיטאג.

די דעלעגאציעס פון די פאלעסטינער אראבער האט קעניג הוסיין פארשפראכען אויפצונעהמען היינט.

פויזען טרייבט ארויס דייטשען דערפאר וואס בייערען שיקט ארויס פוילישע אידען

ווארשא, יאנואר, 20, (איטא).

פון פויזען ווערט געמעלדעט, אז עס זענען דארט דערהאלטען געווארען אינסטרוקציעס פון דער פוילישער רעגירונג ארויסצוטרייבען פערצען דייטשע פאמיליעס אלס נקמה־אקט געגען דעם, וואס פון בייערען ווערען ארויסגעשיקט 79 אידיש ־ פוילישע פאמיליעס.

לויט ידיעות פון בייערען זענען שוין פערצען אידישע פאמיליעס ארויסגעשיקט געווארען.

צארישע פייניגער שווערע באשטראפט

מאסקווע, יאנואר, 20.

גענעראל סעמענטקאווסקי און מ. מעלקיק, וועלכע זענען געפונען געווארען שולדיג אין פייניגען ארעסטירטע אונטער דער צארישער הערשאפט, זענען פאראורטיילט געווארען פון הויגען געריכט צום טויט. דער אורטייל איז אבער באלד פארביטען געווארען אויף צעהן יאהר תפיסה.

האט 50 יאהר געהאלטען זיין פאטער׳ס קערפער אין זיין הויז

פאריז, יאנואר, 20.

א לאיער מיט׳ן נאמען גראנעט, אין א קליינע שטעדטעל, האט 50 יאהר צייט געהאלטען דעם טויטען קערפער פון זיין פאטער אין זיין הויז. דער קערפער איז געווען אין אלקאהאל און אין א גלעזערנער מטה. דער טויט פונ׳ם לאיער האט ארויסגעבראכט דעם פאקט.

דער פארשטארבענער האט אויסגעדריקט דעם ווונש, אז אויך זיין קערפער זאל מען אויפהאלטען אויפ׳ן זעלבען אופן ווי זיין פאטער׳ס.

דר. סינגאלאווסקי אפעלירט צו העלפען די וויכטיגע אויפגאבען פון „ארט״

—):o:(—

א היפשער עולם האט זיך פארזאמעלט נעכטען אווענט צו אויסהערען דעם שליח פון ״ארט״, דר. סינגאלאווסקי, וועלכער האט געהאלטען א לענגערע רעדע וועגען די נייע עקאנאמישע ענדערונגען אין אידישען לעבען און וועגען דער ארבייט פון ״ארט״.

דר. סינגאלאווסקי האט אין א ביי־דער־רייכע רעדע געשילדערט דעם אמאליגען אידישען לעבען, די אמאליגע אידישע פרנסות און האט ארויסגעבראכט דעם געדאנק, אז די גייסטיגע קולטור פון א פאלק איז א רעזולטאט פון דער מאטעריעלער קולטור. ער האט באוויזען, אז דאס אידישע פאלק קאן ניט אויפלעבען גייסטיג סיידען עס וועט פריהער איבערבויען דעם עקאנאמישען לעבען, סיידען די גרויסע מאסען וועלען ניט פארוואנדעלט פון לופט־מענשען און הענדלער אין פראדוקטיווע בעלי מלאכות און ערד־ארבייטער. דעם ציעל פארפאלגט די געזעלשאפט ״ארט״, וועלכע העלפט, מיט אלע מיטלען, צו פארשפרייטען מלאכה און ערד־ארבייט צווישען אידען.

דער עולם האט מיט גרויס אינטערעס אויסגעהערט די רעדע פון דעם ״ארט״־שליח.

די פארזאמלונג איז אויך אדרעסירט געווארען פון א. ריינגוויין, וועלכער האט אנגעוויזען אז העלפענדיג דעם מזרח־אייראפייאישען אידענטום צו קריגען בעסערע עקאנאמישע פאזיציעס און לעבען העלפען מיר זיך אליין, ווייל אלע טיילען פון אידענטום זענען אויסגעבונדען איינס מיט די אנדערע. דעריבער איז עס ניט קיין פראגע פון צדקה נאר פון ערפילען א נאציאנאלען חוב.

א. לעווין האט געזונגען עטליכע לידער אקאמפאנירט פון חנה גראסמאן.

מר. ה. דווארקין איז געווען פארזיצענדער פונ׳ם אווענט.

אפאזיציע פאלט דורך אויף קאנפערענץ פון רוסישער קאמוניסטישער פארטיי

די קאנפערענץ איז איינשטימיג געגען דער אפאזיציע. — באגריסונג געשיקט צו לענין טראצקי טראץ דעם וואס ער איז פון דער אפאזיציע.

מאסקווע, יאנואר, 20.

די רוסישע קאנפערענץ פון דער קאמוניסטישער פארטיי האט אנגענומען א רייהע פון רעזאלוציעס וועגען די שטרייט־פראגען אין דער פארטיי, וואס זענען א פאלשטענדיגע נידערלאגע פאר דער אפאזיציע. דיזע רעזאלוציעס זענען אנגענומען געווארען איינשטימיג.

אויף דער פלאטפארמע זענען, בעת די זיצונגען געזעסען אלע אנפיהרענדע מיטגלידער פון דער פארטיי, חוץ לענין, בוכארין און טראצקי, וועלכע זענען קראנק. דער צוזאמענפאהר האט זיי אלעמען געשיקט באגריסונגען. טראצקי׳ס נאמען איז אויפגענומען געווארען מיט לאנג־דויערענדע אפלאדיסמענטען.

באנקירען־פאראיין פאר גרעסערע קוואטאס

—):o:(—

ניו־יארק, יאנואר, 20, (איטא).

אין א באריכט פון דער אימיגראציאנס ־ קאמיטע פון באנקירען־פאראיין ווערט געזאגט, אז די אימיגראנטען־קוואטא פאר אלע אייראפייאישע לענדער דארפען באדייטענד געהעכערט ווערען. דער באריכט איז נעכטען פארעפענטליכט געווארען.

רעדענדיג וועגען די עקאנאמישע פאקטארען פון דער איינוואנדערונגס־פראגע ווערט געזאגט אין דעם באריכט פאלגענדעס:

״די געבוירענע אמעריקאנער, וועלכע ווערען ערצויגען צו זוכען א העכערען לעבענס־סטאנדארד קלייבען אויס, נאטירליך, די בעסערע פראפעסיעס. דורך דעם ווערט דאס לאנד אנגעוויזען צו קריגען די איינפאכע בעלי מלאכות צווישען די אויסלענדישע אימיגראנטען.״

אסטראווצער לאנדסלייט זאמלען באדייטענדע סומע פאר דער אלטער היים

ביי א שעהנער התחלת ספר תורה פייערונג, נעכטען אווענט, אין דער אסטראווצער שוהל, 29 סענטער עוועניו, איז געזאמעלט געווארען א סומע פון קנאפע זעקס הונדערט דאלאר, פאר די יתומים און נויטליידענדע אין אסטראווצע.

עס איז באשלאסען געווארען צו האבען א שטענדיגע רעליעף־קאסע און פאר דעם צוועק וועלען אנגעשלאגען ווערען פושקעס ביי אלע לאנדסלייט.

שלום און דאנקרעדעס זענען געהאלטען געווארען פון שוחט יעקב יצחק וואהלגעלערנטער און פון ש. וואהלגעלערנטער.